

Forfatter: Laub, Hardenack Otto Conrad

Titel: BREV TIL: Martensen, Hans Lassen FRA: Laub, Hardenack Otto Conrad (1855-09-25)

Citation: Laub, Hardenack Otto Conrad: "BREV TIL: Martensen, Hans Lassen FRA: Laub, Hardenack Otto Conrad (1855-09-25)", i *Biskop Otto Laubs Levnet - En livsskildring i breve (1. bind)*, Karl Sehønbergs, s. 307. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002252230-001-shoot-L0022522300010110.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Biskop Otto Laubs Levnet - En livsskildring i breve (1. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

*Fra Biskop Laub til Biskop Martensen.
Viborg, 25. September 1855.*

Kjære Biskop Martensen! Den Opfordring, som indeholdes i Deres Brev af 15de d. M., er ogsaa tidligere paa forskjellige Maader, baade uden- og indenfra kommen til mig, og var mig saaledes ikke uventet, skjøndt man ogsaa kan overraskes og sættes i en urolig Stemning af s. 308det, hvorpaa man venter. Hvad jeg herpaa har svaret — ikke Andre, thi dem har jeg i Grunden ikke svaret, men mig selv, vil jeg meddele Dem saa kort som muligt.

De veed, hvorledes jeg er kommen ind i dette Embede. Der kom en Opfordring til mig, som maatte have stor Vægt, fra den samme Mand, hvem De nævner, men dengang i en Embedsstilling, som maatte forøge den store Betydning, hans Person havde for mig. Denne Opfordring, som egentlig først bragte mig til Bevidsthed om, at jeg ogsaa i mig selv havde en Drift til denne Virksomhed, indeholdt tillige Løfte om en vis Løn; men Hensynet hertil har — saa vidt jeg heri har været mig fuldkommen bevidst, og det tror jeg dog, slet intet Moment været i min Overvejelse af, hvad jeg skulde gjøre. Men hvad der for mig blev det Afgjørende, var et Raad af Den, som i mere end tyve Aar havde været min Raadgiverinde, som kort efter blev tagen fra mig, hvorved hendes Ord for mig maatte blive saa meget fastere; det er hendes sidste i denne Sag; jeg kan ikke mere raadføre mig med hende; og jeg veed, Hensynet til Lønnen havde ingen Indflydelse paa hendes Raad. Naar jeg derfor skal sige, hvorledes jeg er kommen ind i dette, saa kan jeg kuri skildre det saaledes: Der kom en Røst fra oven, som sagde: gaa hen i min Vingaard, og hvad Ret er, skal Du faa. Dette er min Kaldelse, og det Løfte har jeg at bolde mig til. Men nu bag efter at sige: Der er sket mig Uret, og jeg kan ikke leve af det, jeg har faaet, og dog beholde Hint som mit eneste Støttepunkt, — det gaar jo ikke an. De vil ikke anse mig for saa barnagtig, at jeg vilde gjøre Guds Riges Kategorier umiddelbart gjældende i de verdslige Forhold; jeg tænker her nærmest kun paa min ganske individuelle s. 309Stilling til disse Forhold. Men hertil kommer rigtignok endnu en anden Betragtning: Frygten for at give Forargelse. Det gjælder her om en Uret, men som er klædt i Rettens Former; til dette Sidste vil man holde sig, ihvad Udfald saa Sagen faar; det bliver altid kun en Afgjørelse af den formelle Ret, og Sagen er kun om en personlig Ret; ogsaa hertil vil man holde sig, man vil sige: „Søren Kierkegaard har dog Ret, — Embedet er kun et Levebrød.“ — Var Spørgsmaalet om Embedets Gage, saa var det en anden Sag, saa burde jeg stride for Embedets Ret; men nu gjælder det kun mig personlig. Jeg vil gjerne misforstaas af Verden', naar det gjælder Guds Rige; men misforstaas heri, det kan ikke være mig gavnligt. Selv mit Forhold til Regjeringen maatte jegtænke paa. Om man bryder sig stort om mig og mine Raad eller ikke, det veed jeg ikke, men selv forskylde, uden at være tvungen, at man ikke har Lyst til at høre paa mig, det tør jeg ikke.

Saa vidt var jeg paa det Rene med mig selv, da Deres Brev kom. Det har ikke forandret mine Tanker; heller ikke Ørstedes Autoritet har kunnet det, da hans Dom om, hvad der er Ret, her gjælder noget ganske Andet, end hvad jeg maa have for Øje. Men vel maatte Deres Brev føre mine Tanker videre ud: „Vi ere nu Tre, som staa i samme Stilling,“ maa jeg nu sige mig selv: „dersom de to Andre gjøre et Skridt, som Du afslaa dem at gjøre med, saa er det i Din Sag. Skal Du lade dem stille sig i Gabet for Dig? Enten de vinde eller tabe, saa vinder Du, om ikke Penge, saa Palmer. Saa blev den sidste Forargelse større end den første. Altsaa: ville De To, saa bør jeg være den Tredie. Vi have en fælles Sag, hvori Afgjørelsen sker — i Mangel s. 310af Enighed — ved en Majoritet; jeg har Ret til at give mit Votum, men maa finde mig i, om saa skal være, at blive overstemt; det er nu ikke min Sag ene, men de to Andres med selv samme Ret.

Og nu, kjære Biskop Martensen, overvej Sagen alvorligt med vor Broder paa Lolland! Mit Ønske veed De: ikke at jeg maa være udenfor Sagen, men at jeg maatte bevæge de to Andre til at gjøre, hvad jeg helst gjør, — og det ikke tvungne ved min Modstand, ikke imod men af Overbevisning. Opnaar jeg ikke det, saa vil jeg tro, at de To have Ret, og at jeg bør følge med dem; og jeg kan da kun forbeholde mig at ytre mig om Indhold og Form af, hvad der skal underskrives. Foreløbigt kun dette: Efter den Afgjørelse, som Sagen een Gang har faaet, maa det forekomme mig, at der ikke længere kan være Tale om Embedets Gage, kun om vor personlige, og at derfor Deres subsidiære Indstilling maatte blive den principale og eneste. Endelig maa jeg bemærke, at jeg ikke har faaet min Beskikkelse endnu, fordi jeg var nødt til at tage imod det Tilbud, som blev mig gjort, maanedsvi i et Aar at betale den, og hermed er jeg endnu kun halv færdig. Skulde jeg behøve at have den i Besiddelse, da maatte jeg i Forvejen gjøre Anstalter til at udbetale Restbeløbet, og dermed vilde medgaa nogen Tid. Gud lede nu Alt efter sin Villie!

Hvor godt det er at være paa Visitats, derom kan jeg desværre ikke tale af Erfaring, fordi de forviklede gejstlige Forhold herovre have gjort mig det umuligt at forlade Byen, efterat mine huslige Forhold vare komne lidt i Orden. Nu er der da givet os Udsigt til at faa en Stiftsprovst. Men en Anelse om, at man kan have Glæde s. 311af saadanne Besøg, fik jeg dog igaar ved en Kirkeindvielse paa Landet.

Og hermed Gud befalet, kjære Biskop Martensen!

Deres hengivne O. Laub.

Jeg talte igaar med en Ungdomsven af Dem, som er Dem meget hengiven, Pastor Laurent *).

Laub, Hardenack Otto Conrad, *Biskop Otto Laubs Levnet - En livsskildring i breve (1. bind)*,

Det er en Selvfølge, at jeg ikke skal forraade vore Underhandlinger om denne Sag.